

Sygn. akt I Ns 19/12

POSTANOWIENIE

Dnia 23 stycznia 2013 r.

Sąd Okręgowy we Wrocławiu, Wydział I Cywilny

w składzie :

Przewodniczący : **SSO Jolanta Burdukiewicz - Krawczyk**

Protokolant: Piotr Wojnarowski

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 23 stycznia 2013 roku

sprawy z wniosku **Komisarza Wyborczego we W.**

przy udziale K. A.

o orzeczenie przypadku korzyści majątkowej

postanawia:

I. orzec przepadek na rzecz Skarbu Państwa kwoty 4.925,60 zł (cztery tysiące dziewięćset dwadzieścia pięć złotych i sześćdziesiąt groszy) przyjętej przez Komitet Wyborczy Wyborców (...) z naruszeniem przepisów ustawy Ordynacja Wyborcza;

II. nakazuje K. A., członkowi Komitetu Wyborczego Wyborców (...) uiszczenie kwoty, której przepadek orzeczono w pkt. I postanowienia na rzecz Skarbu Państwa - Naczelnika Urzędu Skarbowego właściwego ze względu na siedzibę komitetu wyborczego.

UZASADNIENIE

Komisarz Wyborczy we W.wniósł na podstawie art. 84 d ust. 5 ustawy z dnia 16 lipca 1998 r. Ordynacja Wyborcza do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw o orzeczenie przypadku na rzecz Skarbu Państwa kwoty 4.925,60 zł przyjętej przez Komitet Wyborczy Wyborców (...)z naruszeniem przepisów ustawy Ordynacja Wyborcza. W uzasadnieniu wnioskodawca wskazał, że pełnomocnik finansowy powyższego Komitetu Wyborczego K. A.przedłożyła Komisarzowi Wyborczemu we W.łącznie sprawozdanie finansowe o źródłach pozyskania funduszy oraz poniesionych wydatkach na cele wyborcze związane z kampanią wyborczą prowadzoną w wyborach samorządowych w 2010 r. Komisarz Wyborczy odrzucił sprawozdanie finansowe Komitetu postanowieniem nr (...) z dnia 20.05.2011 r. z powodu naruszenia art. 83 ust. 2 pkt 2 ustawy Ordynacja Wyborcza, bowiem Komitet pozyskał środki finansowe w kwocie 1000 zł innej formie niż wymagana ustawą. Ponadto Komitet pozyskał łącznie kwotę 3925,60 zł po dniu wyborów. Środki te zostały wykorzystane przez Komitet na pokrycie kosztów prowadzonej kampanii wyborczej. Pełnomocnik finansowy Komitetu wniósł odwołanie od postanowienia Komisarza Wyborczego we W.do Sądu Okręgowego we Wrocławiu. Odwołanie zostało przez Sąd Okręgowy oddalone postanowieniem z dnia 11.08.2011 r. (sygn. akt I Ns 189/11) Od postanowienia Sądu nie przysługiwał żaden środek prawny. W myśl art. 84 d ust. 7 ustawy Ordynacja Wyborcza korzyści majątkowe przyjęte przez Komitet Wyborczy z naruszeniem przepisów ustawy podlegają przypadkowi na rzecz SP, a jeżeli korzyść została zużyta lub utracona przypadkowi ulega jej różnowartość. Egzekucja korzyści majątkowej następuje w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji. Organem egzekucyjnym jest naczelnik urzędu skarbowego właściwy dla siedziby komitetu.

Uczestnik postępowania wniosła o oddalenie wniosku. Podniosła, że środki, których dotyczy wnioski zostały zgodnie z ustawą zwrócone w ciągu 30 dni. Żądanie ich zwrotu jest zatem bezzasadne w świetle dokumentów finansowych

Komitetu. Ponadto, wskazała, że Komisarz Wyborczy badając sprawozdanie finansowe Komitetu, skutkujące jego odrzuceniem, dopuścił się szeregu nieprawidłowości merytorycznych i rachunkowych. Wszystkie działania Komitetu zmierzające do uzyskania środków przeznaczonych w całości na sfinansowanie kampanii wyborczej były zgodne z ordynacją wyborczą, a wszelkie wątpliwości były konsultowane z pracownikami biura Komisarza Wyborczego we W..

Sąd ustalił następujący stan faktyczny

Komitet Wyborczy Wyborców (...) przedłożył Komisarzowi Wyborczemu we W. sprawozdanie finansowe Komitetu o przychodach, wydatkach, zobowiązaniach finansowych sporządzone przez pełnomocnika finansowego z zachowaniem terminu określonego w art. 84 ust. 2 ustawy z dnia 16 lipca 1998 r. Ordynacja Wyborcza do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw. Do sprawozdania nie zgłoszono zastrzeżeń w trybie art. 84 b ust. 1 ustawy Ordynacja Wyborcza. Badając sprawozdanie Komitetu Wyborczego (...) Komisarz Wyborczy we W. stwierdził, że na rachunek Komitetu zostały dokonane wpłaty gotówkowe w urzędzie pocztowym, tj.:

- w dniu 8 listopada 2010 r. w kwocie 200 zł przez J. W.
- w dniu 8 listopada 2010 r. w kwocie 400 zł przez J. T.
- w dniu 16 listopada 2010 r. w kwocie 200 zł przez J. W..

Ponadto, w dniu 19 listopada została dokonana wpłata w wysokości 200 zł na rachunek bankowy komitetu z konta nie należącego do darczyńcy.

Komisarz Wyborczy stwierdził również, że na konto bankowe komitetu wpłynęły korzyści majątkowe w łącznej wysokości 3.925,60 zł już po dniu wyborów. Poszczególne wpłaty zostały dokonane

- w dniu 23 listopada 2010 r. przez K. A. w kwocie 2887,63 zł
- w dniu 1 grudnia 2010 r. przez K. A. w kwocie 11,99 zł
- w dniu 2 grudnia 2010 r. przez K. A. w kwocie 19,98 zł
- w dniu 16 grudnia 2010 r. przez B. S. (1) w kwocie 500 zł
- w dniu 12 stycznia 2011 r. przez K. A. w kwocie 2 zł
- w dniu 12 stycznia 2011 r. przez K. A. w kwocie 300 zł
- w dniu 14 stycznia 2011 r. przez K. A. w kwocie 4 zł.

Ponadto, w dniu 12 stycznia 2011 r. została dokonana wpłata na rachunek bankowy komitetu w wysokości 200 zł przez M. Ż. z naruszeniem art. 83d ust. 3 i art. 83 ust. 2 pkt 2 – wpłata została dokonana po dniu wyborów oraz z konta nie należącego do darczyńcy.

Komisarz Wyborczy we W. postanowieniem nr (...) z dnia 20.05.2011 r. odrzucił sprawozdanie finansowe Komitetu Wyborczego Wyborców (...) sporządzone przez pełnomocnika finansowego K. A., albowiem uznał, że wymienione korzyści majątkowe w łącznej wysokości 3925,60 wpłynęły na rachunek Komitetu z naruszeniem art. 83 ust 2 pkt 2 Ordynacji Wyborczej (wpłynęły na rachunek Komitetu po dniu wyborów), oraz w kwocie 1000 zł z naruszeniem art. 83d ust 3 Ordynacji Wyborczej (wplacone na rzecz komitetu w inny sposób aniżeli czekiem, przelewem lub kartą płatniczą).

W postanowieniu Komisarz Wyborczy stwierdził, że korzyści majątkowe z naruszeniem przepisów ustawy nie zostały zwrócone w terminie 30 dni od dnia ich przekazania (art. 84d ust. 1 Ordynacji wyborczej). Powyższe korzyści majątkowe zostały wydatkowane na cele związane z wyborami.

(dowód: postanowienie Komisarza Wyborczego we W. z 20.05.2011 r. k. 4-5)

Od powyższego postanowienia Komitet Wyborczy Wyborców (...) złożył odwołanie do Sądu Okręgowego we Wrocławiu wskazując, że środki gotówkowe wpłacone w urzędzie pocztowym zostały przekazane przez komitet zgodnie z ustawą, skoro przepisy nie nakładają na nikogo obowiązku posiadania konta bankowego. Ponadto, Ordynacja Wyborcza wymaga co prawda, aby środki były przekazywane przelewem, to jednak nie precyzuje z czyjego rachunku bankowego wpłata ma nastąpić. Brak zatem podstaw do zakwestionowania wpłat przekazanych z rachunków bankowych nie należących do darczyńcy. W sprawie wpłat dokonanych po dniu wyborów, pełnomocnik finansowy Komitetu Wyborczego (...) podniósł, że wszystkie pozyskane środki finansowe nie były środkami pochodzącymi od darczyńców, a środkami własnymi członków komitetu i kandydatów na radnych startujących w wyborach z ramienia komitetu. Wpłaty te należało zatem potraktować jako przedpłatę lub zwrot kosztów poniesionych na materiały wyborcze. Skoro środki te były przeznaczone na realizację zobowiązań związanych z wydatkami na kampanię wyborczą zaciągniętych przed dniem wyborów, to nie można uznać, że zostały one przekazane z naruszeniem art. 83 ust. 1 pkt 2 ordynacji Wyborczej.

Postanowieniem z dnia 11 sierpnia 2011 r. Sąd Okręgowy we Wrocławiu oddalił odwołanie w sprawie o sygn. akt I Ns 189/11.

Od postanowienia Sądu Okręgowego nie przysługiwał żaden środek prawny.

(dowód: postanowienie Sądu Okręgowego z dnia 11.08.2011 r. k.30 INs 195/11)

Środki wpłacone na konto komitetu po dniu wyborów zostały przeznaczone na zapłatę za zamówione materiały wyborcze.

(dowód: wyciąg z rachunku bankowego, k.25)

Komitet Wyborczy Wyborców (...) nie dokonał wpłaty równowartości tych środków na konto urzędu skarbowego we W.(właściwego dla jego siedziby).

Sąd zważył, co następuje:

Wniosek zasługiwał na uwzględnienie w całości

Wnioskodawca Komisarz Wyborczy we W.wniósł na podstawie art. 84 d ust. 5 ustawy z dnia 16 lipca 1998 r. Ordynacja Wyborcza do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw o orzeczenie przepadku na rzecz Skarbu Państwa kwoty 4925,60 zł przyjętej przez Komitet Wyborczy Wyborców (...) z naruszeniem przepisów ordynacji wyborczej.

Bezoporne w sprawie było, że pełnomocnik finansowy Komitetu Wyborczego Wyborców (...) K. A.przedłożył Komisarzowi Wyborczemu we W.sprawozdanie finansowe o przychodach, wydatkach i zobowiązaniach Komitetu Wyborczego związanych z kampanią wyborczą prowadzoną w wyborach samorządowych w 2010 r. Komisarz Wyborczy badając to sprawozdanie stwierdził, że na rachunek Komitetu Wyborczego Wyborców wpłynęły środki przekazane w inny sposób, aniżeli nakazany przez art. 83 d ust. 3 ustawy – Ordynacja Wyborcza oraz korzyści majątkowe już po dniu wyborów, w łącznej wysokości 4925,60 zł, co stanowiło naruszenie przepisów art. 83 d ust. 3 i art. 84 ust. 2 ustawy Ordynacja Wyborcza. Okoliczność ta nie była kwestionowana przez uczestników postępowania.

W związku ze stwierdzeniem naruszenia przepisów ordynacji wyborczej (i bez względu na działania Komitetu w dobrej czy złej wierze) organ wyborczy był zobligowany do odrzucenia tego sprawozdania, co uczynił postanowieniem z dnia 20.05.2011 r. Od powyższego postanowienia odwołanie złożył uczestnik postępowania-pełnomocnik finansowy KWW (...) które to odwołanie zostało następnie oddalone postanowieniem Sądu Okręgowego z 10.11.2011 r. (I Ns 189/11)

Sąd zważył, że stosownie do art. 84 d ust. 1 ustawy z dnia 16 lipca 1998 r. Ordynacja wyborcza do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw (zwanej dalej ustawą), orzeczenie właściwego ze względu na siedzibę organu

wyborczego sądu okręgowego, o przepadku na rzecz Skarbu Państwa korzyści majątkowych przyjętych przez komitet wyborczy z naruszeniem przepisów ustawy, jest obligatoryjne. O tym, zaś czy korzyści majątkowe przyjęte zostały przez komitet wyborczy z naruszeniem przepisów prawa decyduje organ, któremu przedłożono sprawozdanie finansowe – komisarz wyborczy – przyjmując sprawozdanie lub odrzucając je (zob. postanowienie Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 17 sierpnia 2012r., sygn. akt I ACa 779/12, niepubl.). Od postanowienia komisarza wyborczego zainteresowanym przysługuje odwołanie do właściwego Sądu Okręgowego. W rozpoznawanej sprawie postanowienie Komisarza Wyborczego we W. z dnia 20 maja 2011r. o odrzuceniu sprawozdania finansowego Komitetu Wyborczego uprawomocniło się po oddaleniu odwołania przez Sąd Okręgowy we Wrocławiu. Zostały zatem spełnione przesłanki orzeczenia przepadku na rzecz Skarbu Państwa korzyści majątkowych przyjętych z naruszeniem przepisów ustawy. Postanowienie Komisarza Wyborczego ma w świetle art. 84 d ust. 1 ustawy charakter deklaratoryjny. Komisarz Wyborczy stwierdza bowiem, że korzyści majątkowe w chwili ich przyjmowania, przysporzone zostały Komitetowi Wyborczemu Wyborców w sposób sprzeczny z ustawą. Użycie w art. 84 d ust. 1 Ordynacji wyborczej do rad gmin, rad powiatów i sejmików wojewódzkich trybu oznajmującego "ulegają przepadkowi" oznacza działanie sankcji z mocy samego prawa - przepadek następuje ex lege. Orzeczenie przepadku korzyści majątkowej wskutek naruszenia zasad finansowania kampanii wyborczej nie jest uzależnione od stopnia naruszenia i winy osób odpowiedzialnych za to naruszenie. Rola Sądu orzekającego sprowadza się do stwierdzenia, że ziszczyły się wymagane przez ustawę przesłanki zaistnienia skutku, a orzeczenie sądu ma charakter deklaracyjny (por. postanowienie Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 22.09.2004r., I ACa 397/04, Apelacja Warszawska 2005/2/19).

Sąd zważył, że nawet jeśli założyć słuszność stanowiska, zgodnie z którym Sąd orzekając przepadek w postępowaniu cywilnym, obowiązany jest rozważyć wszelkie okoliczności faktyczne konkretnego stanu faktycznego, w tym także okoliczność, czy korzyści zostały zwrócone (por. postanowienie Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z 30.01.2004r., I ACa 1711/03, nie publ.), to i tak w rozpoznawanej sprawie nie zostało wykazane, że brak jest podstaw do orzeczenia przepadku.

W ocenie Sądu, oświadczenia złożone przez pełnomocnika komitetu wyborczego będącego uczestnikiem postępowania na rozprawie w dniu 24 maja 2012r. (k.44-50), jako dokumenty prywatne mogły stanowić dowód jedynie tego, że osoby podpisujące dokumenty złożyły oświadczenie o określonej w nich treści (art. 245 kpc.). Przeprowadzone w sprawie postępowanie dowodowe nie potwierdziło prawdziwości oświadczeń, z których wynikało, że korzyści majątkowe przyjęte przez komitet zostały zwrócone w terminie 30 dni. Okoliczność tę potwierdziła K. A.– pełnomocnik finansowy – w toku przesłuchania na rozprawie w dniu 24 maja 2012r. Podała ona wówczas, że wpłaty dokonane po terminie wyborów pochodziły w części z jej własnego rachunku bankowego, a dotyczyły należności wynikających ze wcześniejszych zobowiązań, związanych z kampanią wyborczą. Wcześniej nie mogła tego uczynić, myśląc, że pozostali członkowie wywiążą się z obowiązku uiszczenia należności na koszty kampanii. Także świadek B. S. (1) twierdził, że zwrócono mu należności uiszczone na rzecz komitetu wyborczego po dniu wyborów. Tym zeznaniem Sąd nie dał jednak wiary tym zeznaniom. Zdaniem Sądu, dopiero w niniejszym postępowaniu, pełnomocnik komitetu wyborczego będącego uczestnikiem niniejszego postępowania, podnosiła, że środki pozyskane z naruszeniem ustawy zostały zwrócone osobom wpłacającym w terminie 30 dni. W toku wcześniejszego postępowania toczącego się na skutek odwołania komitetu wyborczego od decyzji Komisarza Wyborczego w przedmiocie odrzucenia sprawozdania finansowego komitetu, pełnomocnik finansowy komitetu twierdził, że wpłacone sumy zostały w całości przeznaczone na koszty związane z prowadzeniem kampanii wyborczej. Niekonsekwentne stanowisko komitetu wyborczego świadczy w ocenie Sądu o tym, że twierdzenie o zwróceniu środków zgodnie z ustawą zostało podniesione jedynie na użytek niniejszego postępowania. Wyciąg z konta bankowego komitetu wyborczego nie potwierdza, że po dniu wyborów były zwracane jakiegokolwiek należności na rzecz wpłacających, w tym także na rzecz pełnomocnika finansowego. Także na rozprawie w dniu 24 maja 2012r. pełnomocnik finansowy na zakończenie swoich zeznań potwierdziła, że środki te zostały w całości wykorzystane na potrzeby związane z kampanią wyborczą. Oświadczenia złożone do akt sprawy w tym świetle nie stanowią wystarczającej podstawy do przyjęcia, że nie doszło do ziszczenia się przepadku środków pozyskanych przez komitet niezgodnie z ustawą. Trudno również byłoby stwierdzić brak zawinienia w naruszeniu ustawy w związku z gromadzeniem środków przez komitet. Skoro bowiem określone osoby podejmują się działalności publicznej, nawet jeśli ma to miejsce w społeczności lokalnej, to powinien liczyć

się z ograniczeniami i wymogami tej działalności stawianymi przez ustawodawcę zwłaszcza w zakresie jawności i przejrzystości finansowania (por. uzasadnienie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13.07.2004r. P 20/03, OTK-A 2004/7/64).

Zgodnie zaś z art. 84 d ust 3 ustawy jeżeli organ wyborczy wykaże w postanowieniu o odrzuceniu sprawozdania finansowego środki finansowe uzyskane z naruszeniem przepisów ordynacji, komitet wyborczy może uchronić się od postępowania w sprawie przepadku tych środków na rzecz Skarbu Państwa, dokonując dobrowolnie (bez wezwania) wpłaty równowartości tych środków na konto urzędu skarbowego właściwego dla jego siedziby. Komitet Wyborczy Wyborców (...) dotychczas nie uiścił tych środków na rzecz Skarbu Państwa - konto urzędu skarbowego właściwego dla jego siedziby.

Mając powyższe na uwadze Sąd orzekł przepadek kwoty 4925,60 zł na rzecz Skarbu Państwa i zgodnie z art. 84 d ust 7 ustawy Ordynacja Wyborcza nakazał w pkt II postanowienia uczestnikowi K. A.- członkowi Komitetu Wyborczego (...) uiszczenie tejże kwoty na rzecz Skarbu Państwa – Naczelnika Urzędu Skarbowego właściwego ze względu na siedzibę komitetu wyborczego.